Суспільство
щомісячний журнал

Основні риси Сучасності

Сучасність – апофеоз лібералізму

Ліберальна глобалізація проти людства

Імперіалізм капіталістичного Центру проти Периферії

Від старих ідеологій до нових суспільних ідей

Січень / 2014 / №1

Сучасність

щомісячний журнал

Січень / 2014 / №1

Зміст

Журнал «СУСПІЛЬСТВО»

Юрій Ноєвий,
головний редактор

Дизайн: *Сергій Самойленко*
Верстка: *Сергій Самойленко*

КОНТАКТИ РЕДАКЦІЇ:
тел. 095-462-97-67,
cucpilstvo@gmail.com

Вік нових екологічних катастроф

Величезні цунамі, землетруси, швидке висихання Аральського моря, утворення сміттєвих островів вражаючими наслідками хибної політики та філософії «панування над природою», властивої добі Сучасності.
Питання вибору альтернативних шляхів існування людства стали більш ніж насущними.
Відмова ідеології необмеженого економічного росту, безвідповідальних експериментів з природою, ре локалізація господарчої діяльності виглядають нині єдиними способами уникнути всесвітнього екологічного колапсу.

Та чи зважиться на ці кроки людство?

Духовний та культурний розклад на Заході

торкнувся підвалин здорового суспільства – сім'ї. Влада Франції узаконила «одностатеві шлюби». Здорова частина французького суспільства відповідала на це масовими протестами. Влада застосовує силу проти протестувальників.

Агресивні настрої сил глобального капіталу,

очолюваних США, досягли своєї вершини. Суверенна країна Лівія стала об'єктом їх атаки. Менш ніж за рік найбагатша країна Північної Африки перетворилась на руїни під ударами авіації НАТО та контрольованих ззовні повстанських орд. Лідер країни Муамар Каддафі підступно вбитий без суда і слідства.

Агресія Заходу, його арабських сателітів у вигляді реакційних режимів Перської затоки, та підтримуваних країнами НАТО ісламських фундаменталістів проти Сирії триває вже другий рік. Однак на відміну від Лівії, народ цієї країни, як традиційні мусульмани та і християни, які складають значну частину її населення, активно підтримує законного президента, висуванця соціал-націоналістичної партії БААС Башара аль-Асада. Сирія має всі шанси стати першої країною, яка успішно захистила свій суверенітет від посягань глобальної гегемонії.

Майже чверть населення України взяла участь у нічних богослужіннях з нагоди **Великодня в 2013 році.** Цей показник значно перевищує подібні з інших країн західної і східної Європи. Будучи країною з однорідним населенням і міцними живими релігійними традиціями, Україна набуває статусу останнього бастіону білої християнської Європи.

В Тегерані пройшла **конференція Руху країн неприєднання.** Даний рух започаткований в 1960-х роках такими країнами як Індія та Югославія, як альтернатива американській та радянській гегемонії, тривалий час перебував в стані стагнації, однак нині очолений Ісламської республікою Іран може знову стати реальної альтернативою однополярному світу.

Американська компанія «Defense Distributed» випробувала власний винахід – **перший у світі пістолет «Liberator», деталі якого надруковані на 3D-принтері**.

Це перший прецедентом створення зброї при допомозі Інтернету і принтера. США як лідер Заходу за допомогою

Вихідні файли для друку пістолета були викладені у відкритий доступ, проте завантаження з офіційного сайту компанії закрили на вимогу уряду США. Проте вже поширених файлів достатньо для створення аналогів по всьому світу. Однак пристрій залишається нестабільним - На попередніх випробуваннях «Liberator» часто ламався і вибухав.

Світом прокотилась серія терактів. Після вибухів у Бостоні та Празі 11 травня 2013 р. трапився інцидент у Туреччині. Під час теракту в Рейханли загинуло 46 осіб. Турецький уряд звинуватив в атаках курдських сепаратистів. Затримано 9 підозрюваних в організації теракту. На думку експертів, за дестабалізацією турецько-сирійського прикордоння можуть стояти сирійські спецслужби.

У самій Сирії триває громадянська війна, жертвами якої на сьогоднішній день стали вже 80 тис. чол., половина з яких – мирні мешканці. На початку травня ВПС Ізраїлю знищили науково-дослідний центр в Дамаску, мотивуючи це протидією можливим поставкам іранських озброєнь Лівану через сирійську територію. У той же час Росія згідно контракту планує поставити в Сирію комплекси ППО С-300.

Криза і суспільство

Слово від Редактора

Прикметна і вичерпна риса Сучасності – криза. Вона формується через несприйняття суспільствами хаосу, що нав'язується їм цинічними руйнівниками порядку. Суть їхніх домагань – всеохопне панування секуляризованого інструментального Розуму. Він обраховує Дух і Матерію заради прибутку та опановує цією логікою всі інші царини життя людини. Його визиск творчих зусиль та необхідної праці призводить до бідності та виродження цілих суспільств.

Криза загострює відчуття зайвості викривлень. Відтак породжує спонтанні і організовані точки опору. Створені нею, а нами хоч раз подолані перешкоди формують колективний і солідарний досвід дій. Кожне нездолане суспільство вже має свої пропозиції таких змагань для інших, хто прагне відстояти своє право бути.

Тому сьогодні ідеться про внесок Русі у боротьбу за буття суспільства. У боротьбу за її історичний спадок і кровну спорідненість, автентичність і свободу, справедливість і можливість створювати. Бо ідеї цінні, коли вони мотивують людей доброї волі діяти, – завдяки цьому світ має перспективи.

Знищення цієї тотожності суспільства ведеться на фронтах примусу.

Із Заходу: згори – силою впроваджуваним згортанням суверенітету суспільства на користь світового центру рішень, що все більше оформлюється через підпорядкованість глобальному праву; знизу – індивідуалістичним егоїзмом т. зв. «громадських організацій», занесених зовні грантами і відтак за суттю своєю конфліктуючих із сакральним і політично цілісним суспільства. Замовник таких викривлень у суспільстві – світовий капіталізм та мережа його агентів.

Зі Сходу: поновленим після завершення перегрупування натиском сил колоніалістського реваншизму. З центром у Московії в Русі вони стають на заваді подолання наслідків окупації. Новим для визвольного руху є те, що ці сили включилися у стратегію глобального капіталізму – в індивідуалістичну концентрацію власності суспільства. З іншої сторони – утримують неоколоніальну гегемонію по всій прикордонній території РФ. Таким чином уповільнюючи відродження буттєвості звільнених суспільств. Ставка ними робиться на режим внутрішньої окупації і контроль економіки через приватні монополії, політики через популізм та репресії, культурний простір – через культивування історично упосліджених колоніальних стереотипів.

Світовий лібералізм і московський неоколоніалізм – найнебезпечніші і найбільш ворожі вільним суспільствам стратегії. Для них доцільність – коктейль народів через позбавлення їх свободи. Їхнє провідне завдання – завершення занепаду Європи.

У таких складних умовах для Європи і Русі постає журнал «Суспільство». Творче коло журналу прагне зробити теоретичний внесок у розгляд основ сучасної гегемонії і в формування світоглядних альтернатив та програми рішень. У практичній площині ми революційна і критична до актуального хаосу і його політичної верхівки спільнота.

Сподіваємося, що нами оформлюваний простір ідей допомагатиме уникнути світоглядної залежності від нинішньої гегемонії тим, хто вже веде дієвий змаг за суспільство. Бо ми виправимо прикру помилку насамперед емоційної відмови від цілісного знання про Дух, Природу і Соціальне на користь невиправданого виокремлення ідеологіями чогось одного. Встановлення зв'язків між ними – це основа, на якій можна будувати практику подолання кризи Сучасності. І далі – закріпити здобуття суспільством права на свободу.

Основні риси Сучасності

Сучасність – апофеоз лібералізму

У кін. XX ст. лібералізм здобув остаточну перемогу на Заході і нині практично монопольно розпоряджається долею планети. Він став, таким чином, завершенням себе і переродився з варіанту вибору у доленосний факт дійсності. Західна культура як форма "м'якого домінування" стала фундаментом для культури глобальної, підмінюючи собою декларовану множинність народів і культур. Ліберальний, орієнтований на споживання і визиск, капіталізм установлює економічний устрій як базу політичної та культурної експансії на залишки національних суверенітетів і особистих свобод. Соціальне розпорошення на засадах прихованого поневолення в дійсності працює проти самої особи, яка насправді позірно звільняється від суспільства в тій мірі, в якій його власний простір обмежується декларованими свободами інших індивідів. Знищення засад колективної солідаризації руйнує підвалини державності і національних спільнот, усуваючи останні з поля політичної гри як конкурентів наддержавних структур і тіньових фінансових монополій. Поки що вирішення глобальних проблем миру, економічної стабільності, ресурсів та екології залежить від наднаціональної бюрократії – корпоративного виконавця волі найбагатших у світі. Однак ми домагаємося подолання претензій на панування лібералізму і сучасного світового порядку за допомогою ідейних альтернатив та масової політичної участі.

Ліберальна глобалізація проти людства

Стратегічно глобалізація покликана для стирання етнічних тотожностей під знаменником синтетичної культури американського зразка. І для зменшення конфліктності цього процесу вона тактично допускає і навіть культивує місцеві особливості і регіоналізми "малих батьківщин". Таке її устремління – спосіб дроблення більших національних організмів, що, становлячи політичну єдність та уособлюючи історичну спадщину, заважають монополізації світу. Пропаганда расової та етнічної толерантності в «західних демократіях» сприяє знеціненню як місцевих ідентичностей, так і культурної, етнічної, релігійної самосвідомості мігрантів, яким пропонується стати безликими "громадянами світу". Перенесення екстремістських ідей толерантності та прав людини на засади кровного походження та культурної тотожності, зумисне навіювання існування «гендерних відносин», – виказує тенденцію до повної уніфікації людського типу. «Пост-людина» XXI ст. під тиском виховання, освіти і тоталітарної «громадської думки» монстрів преси, підкріпленої поліцейським репресивним апаратом, буде позбавлена права на природну видову ідентичність. Уподібнюючись новим заданим стандартам, окремі індивіди ставатимуть усе більш прогнозованими, програмованими та легкозамінними в процесі капіталістичного виробництва. Адже біографія людини і спільнот стала продуктом фабрик соціальної інженерії та інформаційної війни. Управління ними досягнуто за допомогою виробництва на них продуктів біополітичного контролю.

Імперіалізм капіталістичного Центру проти Периферії

Центр прагне подолати національний суверенітет, розчиняючи його економічні, інформаційні, політичні кордони і включити його до проекту імперського суверенітету: відтепер він закріпив за собою право, забезпечене силою, визначати надзвичайну ситуацію, яка "вимагає міжнародного втручання". Розв'язання локальних і глобальних збройних конфліктів використовується як інструмент економічних та політичних компенсацій. Сучасний капіталізм увійшов у стадію прихованого імперіалізму, за якого приводом для воєн та інтервенцій стають гуманітарні місії і захист прав людини. А економічна експлуатація Заходом країн третього світу і постсовєцьких країн через кредитування, «гуманітарну» допомогу та домагання поступової здачі національних багатств транснаціональним корпораціям на засаді "вільного ринку" приховується відчуженими від національного права юридичними механізмами. Імперіалізм "з людським обличчям" поч. XXI ст. ефективно маскується і не піддається прямому розпізнаванню за стіною гуманної риторики і маніпуляції свідомістю з боку засобів масової інформації. Планета дедалі витонченіше поляризується на вузькі зони комфорту та експлуатовану периферію, чиї анклави у формі бізнесових метрополій та ізольованих гетто однаково присутні як у країнах першого, так і третього світу. Логіка ринку прагне опанувати неекономічні царини соціального життя: огрошівлення духовності, релігії, політики тощо знецінює зв'язок людей зі своїми буттєвими витоками. Становлення пост-історичного світу означатиме відмову від самої ідеї альтернативи майбутнього – сучасного як програмової засади модернового проекту, а значить – і втрату свободи як найвищої цінності та передумови людського буття. У цьому сенсі глобальний капіталізм є загрозою людству та миру.

Від старих ідеологій до нових суспільних ідей

Інструментом протидії нинішньому світовому порядку більше не можуть бути класичні ідеології XIX і XX ст. Однак ним може стати та суспільна ідея, яка дасть відповіді на питання про альтернативи Сучасності. Подолання Сучасності варто починати теоретично із руйнування лібералізму та обґрунтування сучасної можливості існування спільнот, традиційної культури і релігії, солідарної колективної економіки, екологістського мислення та відживлення онтології політики. Повстання проти неоліберального "кінця історії" є ідеєю, що єднає усі антиглобалістські сили, з якою згодні всі, хто хоче вільного майбутнього для своїх спільнот. Право на історію є невід'ємним правом людини і народів на самовизначення і творення власного майбутнього. Людина має долати відчуження, усвідомлювати свою долю не тільки як місток між минулим і майбутнім, а й як можливість розвитку всього людства.

Підсумкові тези ***засідання Групи політичних досліджень "Політономія" на тему «Основні риси Сучасності» (Київ, 9 червня 2011 р.).***

Текст підготували
Святослав Вишинський,
Юрій Ноєвий

Пост-Сучасність у призмі філософського аналізу

Після 1945 р. вести мову про Сучасність як про модерн стає все менш доречно в тій мірі, в якій демонтується сам проект Нового часу (за влучною констатацією Дмитра Корчинського: «У сорок п'ятому кінець тисячоліття»). Повноправний вступ у постмодернову епоху, а з ним і крах комунізму як останнього ідеологічного проекту Сучасності, за оцінками соціологів означає і «кінець історії» (Френсіс Фукуяма) як розчарування в майбутньому, відмову від історичної суб'єктності як з боку індивіда, так і з боку нації. Завершення класової боротьби та згладження суспільних антагонізмів у новітньому welfare state – це констатована Гансом Фраєром ознака «Виснаження історії». Із сер. XX ст. воно прискореними темпами веде до «Brave New World» «пост-історії» (Арнольд Гелен).

Ситуаціоністом Гі Дебором «пост-історія» оцінена як засада становлення нового, «граючого» соціуму. Демонтаж оптимістичних ідей Просвітництва вслід за дискредитованим раціоналізмом реанімує сублімовану архаїку – як у сфері культури, так і в науковому пошуку. Феномен постмодернізму у філософії та мистецтві як парадоксальний неоліберальний поворот, а з ним і зростання ваги фройдистського спадку в аналізі всіх сфер людського буття, впевнено реабілітують сферу ірраціонального. Це призводить до переосмислення та перевизначення «людськості» як такої, що віднедавна розуміється в обхід зруйнованих логоцентристських імперативів, у відповідності з якими нещодавно кроївся homo sapiens доби Ренесансу і Нового часу. Підміна ідеалістичного прогресизму банальним споживанням усе більше матеріалізує потреби людини. Вони розуміються як право на включеність у систему, а з ними і сама людина, нівельована до рециклюючого consuming, обслуговує та укріплює владу великих корпорацій.

У свою чергу, відокремлений індивід як константа модерну поступається місцем ризоматичній свідомості пост-Сучасності (Дельоз), конструйованій на уламках старого світу в новому – дедалі віртуальнішому – вимірі «розсіяного видовища» (Гі Дебор). На поч. XXI ст. з усією серйозністю ведеться мова про реальність подолання класичної парадигми людського, як засобами електронних та біотехнологій, так і зміщенням оцінок людської ідентичності з опорою на емансипуючі перебільшення психології та екстремістського лібералізму. Останній у своїй критиці ментальної «тиранії» та культурної «дискримінації» таврує будь-які фіксовані нормативні форми буття.

Расовий, класовий, гендерний та культурний melting pot глобалізованого світу на зміну класичного homo приводить посткласичне «pomo», що, як актор новітнього деконструйованого суспільства, резонує з пришестям «п'ятого стану» (Юліус Евола) в ролі його гнучкого та безликого субстрату. Апологія «гри» в кінцевому рахунку інституціоналізує перверсії, зміни біологічної статі та відмову від неї, вторгнення в геном, клонування і зрощення людського зі штучним, а у віддаленій перспективі – урівняння робототехніки та штучного інтелекту з їхніми творцями, що може означати лишень – самоусунення людини.

В термінології інтегрального традиціоналізму Рене Генона подібна ситуація характеризується як вторгнення інфракорпорального в людську реальність, що неуникно тягне за собою її субгуманізацію, тоді як у визначенні традиційних релігій – наближення останніх часів, передбачених як остаточне падіння в безодню. В якості противаги деструктивним тенденціям висуваються ідеї модернового «політичного солдата» (Карл Шмітт) – і традиційного «теологічного» (Гейдар Джемаль) як персоніфікацій альтернативної волі сил, для котрих демонтаж історії рівноцінний ліквідації смислу.

Реабілітація вольового виміру як повстання проти сучасного світу

Кращою спробою окреслити сучасність єдиним словом в рамках найзагальнішого культурологічного аналізу, незаперечно, є поняття постмодерну. У свою чергу, постмодерн, визначаючи себе від супротивного, тобто модерну, автоматично заперечує такі три основні кити Нового часу, виокремлені Юргеном Габермасом, як автономний вольовий суб'єкт, його інструментальна раціональність на службі в практичного перетворення світу та метанаратив, який цей світ пояснює у той чи інший спосіб (наприклад, марксизм). Натомість ми отримуємо іронічного, цинічного, розірваного на субособистості суб'єкта, чи те, що залишилося від нього, в ігровому просторі безлічі дискурсів та практик, ніяким чином не пов'язаних поміж собою. Комунікація без мислення та розуміння, видимість, точніше, симулякр без змісту, що вже не відсилає ні до чого поза межами ілюзії, культ вражень та переживань доповнюють цей невеселий нарис постмодерної сучасності, чи просто постсучасності як втілення кінця віків.

Звісно, циклічні занепади в житті культур, які відтворюють себе на рівні вічного протистояння поколінь, «батьків і дітей», добре відомі світовій історії. Маючи під собою потужне міфологічне підґрунтя (теогонія й Ендкампф, тобто остання битва Добра і Зла, боротьба сил хаосу і космосу, титанів і богів, девів та асурів тощо), культурний декаданс, однак, завжди сприймається як справжній «кінець світу», «кара богів», останній і небачений в історії занепад, який уже ніщо не може зупинити. І справді, наш час виявляє всі симптоми, притаманні періоду пізньої Римської імперії як архетипу деградації в історії Європи: руйнування традиційної моралі й інститутів, релігійний синкретизм або безбожництво, етнічне змішання, депопуляція й нашестя «варварських» народів тощо.

Утім, хоча змальована картина повністю відповідає реалям нинішнього мультикультурного суспільства, його кричущою відмінністю від всякого циклічного занепаду в історії, будь-то Римська імперія часів Нерона або «осінь Середньовіччя» Йохана Гейзинги, є те, що ці небажані, та необхідні з точки зору морфології культур стадії розкладу в сучасному західноєвропейському суспільстві зведені в ранг норми або навіть ідеалу. Це стало поштовхом до розуміння аномальності сучасності, яка у своїх негативних проявах не тільки перевершує всі попередні прецеденти історичних інволюцій, а й протистоїть усій сукупності культур Сходу і Заходу з їхніми злетами й падіннями, – тобто як єдиний історико-культурний тип, що абсолютизує сам принцип відносності й відсутність трансцендентного начала, а це завжди постерігалося тільки на завершальних фазах життя цих організмів вищого порядку в термінах Освальда Шпенґлера. Не випадково один з основних теоретиків постмодернізму Жан-Франсуа Ліотар прославляв плюралізм «мовних ігор» та форм життя, «тоталізація» яких в одній ідейній площині для нього означала ностальгію за терором, звичним для XIX та XX століття. Таким чином, політичні засновки постмодерністської відмови від властивого модерну прагнення вольовим чином змінити світ згідно з певним проектом очевидні, хоча вони і подаються в обгортці аполітичного гуманізму.

Власне, констатація асиметричного положення сучасної культури Заходу на філософсько-історичній мапі вперше була озвучена засновником школи інтегрального традиціоналізму Рене Геноном; більше того, саме він надав строгий концептуальний вираз влучним, але здебільшого аморфним інтуїціям консервативних критиків культури, протиставивши Традиції Сучасність, і тим самим, по-перше, наповнив це поняття позитивним змістом (насамперед у працях «Криза сучасного світу» та «Царство кількості та знамення часу»), а по-друге, задав напрямок спростування цього змісту (з традиціоналістичних, а не постмодерністських позицій). Водночас зрозуміло, що поняття Сучасності й Нового часу (модерну) не тотожні, хоча Генон та його послідовники вживають як синоніми епітети «модерний» та «антитрадиційний».

З одного боку, це рівняння слушне, оскільки Новий час почався з відкидання влади авторитетів і традицій середньовічної Європи як гальма прогресу. З іншого боку, зрозуміло, що модерн не зводиться лише до прогресистського проекту, і Сучасність в означеному сенсі охоплює лише раціоналістичні та позитивістські доктрини Нового часу, зокрема, епоху французького Просвітництва як кульмінації негативної динаміки модерну з традиціоналістичної точки зору. Крім того, набуває усе більшого поширення теза про ренесансні витоки традиціоналістичної концепції Philosophia

Perennis, попри той факт, що джерело «гуманістичної просвітницької скверни» прийнято вбачати саме в ренесансному антропоцентризмі. Натомість зберігають свою актуальність консервативна, контрреволюційна та реакційно-модерністична лінії Нового часу, на які й спрямована атака постмодерну.

Якщо загроза «метанаративу» усувається постмодерністами шляхом використання різноманітних «субверсивних» дискурсивних практик (моделі «ризоми», «машин бажання», «тіла без органів» тощо), то «небезпечне» вольове начало, з яким було фактично ототожнено людину рядом філософів Нового часу (Бенедикт Спіноза, Іммануїл Кант, Артур Шопенгауер, Фрідіріх Ніцше), нейтралізується за допомогою дефрагментації людської особистості. Не дивно, що за таких умов зростає значення консервативно-революційної «поправки» до вердикту інтегрального традиціоналізму, здійсненої Юліусом Еволою – учнем Генона та автором праці «Повстання проти сучасного світу» – як вольової, реакційно-модерністичної відповіді на виклики Калі-юги або залізного віку, в якому нам випало жити. І хоча ранні активно-нігілістчичні проекти консервативних-революціонерів, здавалося б, тільки прискорили настання постмодерну й «нового світового ладу», внаслідок чого вони почали «прислухатися до голосу буття» й чекати на «повернення богів» разом з «пізніми» Мартіном Гайдеґером й Ернстом Юнґером, героїко-реалістична, фаталістична і водночас радикально-волюнтаристична настанова епохи ваймарської класики знову виходять на перший план. Відновлення цього світогляду в своїх правах – це, безумовно, найважливіша перемога в ході повстання проти сил «кінця віків».

Текст підготувала Олена Семеняка

Екологічні засади націоналістичної політики

Загальна стурбованість екологічною ситуацією була викликана зафіксованим розміром шкоди, завданої планеті внаслідок промислової діяльності. Десятиліттями, якщо не століттями, господарча діяльність розвивалася без урахування фундаментальних фізичних законів, за якими навколишнє середовище та економіка становлять нероздільні одна від одної сутності. Вільне функціонування ринків дало змогу керівникам захищати свої інтереси, не враховуючи негативних "зовнішніх ефектів» економічної діяльності. Прагнення отримати максимальний прибуток змушує періодично шукати можливості заробити за будь-яку ціну, нехай і на короткий термін, а витрати, пов'язані з розширенням або відновленням умов неринкового виробництва, покладалися на «зовнішню сторону», тобто на суспільство. Ця природна схильність до розкрадання, до не обґрунтованого розграбування природних ресурсів вилилась у дві великі прикметні групи проблем. По-перше, руйнування природного середовища забрудненнями всіх видів, що загрожує негативними наслідками, як для людського життя, так і для існування всього живого на планеті, а по-друге, виснаження запасів сировини і природних ресурсів, необхідних сьогодні для провадження економічної діяльності.

Видатний англо-французький еколог і філософ Едуард Ґолдсміт за альтернативу споживацькому ліберально-капіталістичному та комуністичному суспільствам висуває вернакулярні суспільства, тобто такі, що існують виключно за рахунок місцевих матеріальних та трудових ресурсів та суворо прив'язані до певної місцевості. Як зазначав у своїх роботах румунський філософ Мірча Еліаде, вернакулярними можна назвати практично всі народи світу до початку індустріальної доби.

В основі світогляду традиційних суспільств лежать три основі принципи, які, на думку Ґолдсміта, мають лягти в основу екологічного світогляду майбутнього. Перший принцип говорить, що живий світ або екосфера є джерелом всього блага, а значить, будь-якого багатства. За другим принципом, екосфера не може вічно залишатися джерелом блага, якщо людина дбайливо не дотримується її порядку, який вкрай легко порушити. Третій принцип постає з перших двох і говорить, що метою екологічного суспільства є збереження порядку в суспільстві, природі і середовищі, яке їх охоплює.

Життєві системи або процеси на всіх рівнях вселенської ієрархії володіють специфічною структурою – тією, яка забезпечує їм виконання функцій самостабілізації та саморегуляції. Особливому порядку підкоряються і культурні системи. Скасування звичаїв і унікальних місцевих інститутів під тим приводом, що вони не відповідають «моральним» критеріям глобалізму, може призвести до фатальних наслідків для культури в цілому – так само, як ампутація важливого органу може спричинити за собою смерть організму.

Природна система є стабільною в тому випадку, якщо вона здатна підтримувати основні властивості своєї специфічної структури, незважаючи на внутрішні порушення або негативні зовнішні впливи. Виходячи з цього факту, природні системи не тяжіють до змін, а навпаки, прагнуть уникнути їх. Зміни відбуваються не тому, що вони бажані самі по собі, а тому, що за певних умов вони необхідні для запобігання інших змін, більш серйозних і руйнівних. Виходить так, що ми робимо основну ставку на еволюцію, не даючи нашим дітям зрозуміти, що фундаментальні риси всіх живих істот абсолютно однакові і «залишаються такими, починаючи з найпримітивніших живих організмів, аж до людини». Подібним чином існує ситуація з еволюцією суспільства. У вернакулярному, тобто заснованому на одвічних цінностях та прив'язаному до певної місцевості, суспільстві людство прожило 90% від загального часу свого перебування на Землі, і основною характеристикою такого суспільства була стабільність.

Живі організми – це саморегульовані системи, здатні зберігати постійність свого внутрішнього стану. Наприклад, ссавці здатні підтримувати постійну температуру тіла, незважаючи на зовнішні умови, що змінюються. В малих народів Азії та Південної Америки чітко простежується традиція, за якою члени цих спільнот намагаються насамперед стримати свій вплив на природне середовище, таким чином забезпечуючи собі життєздатність і стабільність. Слід також зауважити, що всі природні системи є складовими частинами ієрархії Землі, і що система не зможе підтримувати свою внутрішню сталість та саморегуляцію, якщо ієрархія природних систем, до якої вона належить, сама на це не здатна. Іншими словами, система стійка лише в тому випадку, коли більш великі системи, до яких вона належить, також стійкі. У нестабільному суспільстві, наприклад, не може бути стабільної економіки; в нестабільній екосистемі не може бути стабільного суспільства, як і не може бути нічого стабільного в дестабілізованій екосфері, що ми і спостерігаємо сьогодні.

Незважаючи на основну тенденцію природи залишатися «нерухомою», живі організми схильні до динамічних змін: запліднена яйцеклітина стає плодом, дитина – дорослою людиною, одноклітинні організми іноді перетворюються в багатоклітинні, а

первинна екосистема поступово здобуває стійкість. З точки зору еволюції, перелічені вище процеси змін не суперечать загальному принципу стабільності, якщо розглядати їх загально: розвиток окремих організмів (або онтогенез) можна назвати короткочасними процесами, які забезпечують здійснення довготривалого еволюційного процесу, дозволяючи простежити взаємодії всередині цього глобального процесу і ступінь його пристосованості до часопросторового середовища.

Структура людських поселень у вернакулярному суспільстві неминуче відбиває структуру суспільства, сукупністю матеріального оснащення якого вона становить. Базовою соціальною одиницею, поза всяким сумнівом, є розширена сім'я, і саме сім'ї передовсім необхідний окремий житловий простір. Воно необхідне також кожній етнічній групі. Кожен повинен мати можливість побути в своєму «затишному куточку». Людина традиції усвідомлювала, що її тіло, її будинок, село і спільнота відображають єдиний порядок, притаманний також природі і самому космосу. Вона розуміла, що її життя протікає, підкоряючись єдиному закону природної ієрархії, метою якої є збереження специфічного порядку космосу. У період індустріалізації ті, хто проектував і будував наші міста, майже повністю ігнорували ці спостереження. За останні п'ятдесят років населені пункти шикувалися виключно виходячи з економічних і утилітарних міркувань, і катастрофічні результати такого будівництва відомі всім.

Щодо природовідновідного упорядкування господарської діяльності, було б справедливим, вважати, що економіка займається забезпеченням людей матеріальними благами з метою задоволення їх біологічних і соціальних потреб. Цьому слову можна надати ще загальнішого змісту: суть економіки полягає у вивченні і розробці способів розподілу ресурсів всередині природної системи. Вона може включати в себе економіку живих організмів, екосистем, вернакулярних спільнот і самої екосфери. Очевидно те, що всі ми потребуємо різних речей, наприклад, їжі, для того щоб підтримувати свої функції і тим самим свій специфічний порядок і стабільність. Якщо ми подивимося на це питання з точки зору загальної теорії систем, то нам стане зрозуміло, що одні й ті ж фундаментальні закони регулюють розподіл ресурсів у всіх природних системах, незалежно від рівня їх організації. Найголовніший з цих законів свідчить, що ресурси повинні розподілятися таким чином, щоб зберігалася цілісність і стабільність системи, всередині якої вони обертаються, що також сприяє підтримці цілісності та стійкості ієрархії Землі, частиною якої ця система є. Відповідно до цих принципів, економіка в домодерні часи знаходилась під суспільним контролем, а значить, слугувала для задоволення першої суспільної вимоги: підтримання цілісності та стабільності. Коли економічне життя втрачає зв'язок з соціальними відносинами, і, що ще небезпечніше, коли соціальні відносини починають регулюватися економічною системою, економіка виходить з-під контролю, вона більше не відповідає потребам суспільства і екосфери і тим самим порушуючи їх специфічний порядок.

Відтак, наше завдання полягає також у відтворенні інституту сім'ї, спільноти, створенні локалізованої і різноманітної економіки, яка забезпечить їм матеріальну базу, розтиснувши лещата всюдисущої економічної системи, якій в будь-якому випадку загрожує занепад, а може навіть і стрімке руйнування. Сконцентрувавши всі свої зусилля в цьому напрямку, ми створимо ґрунт для вкорінення і процвітання екологічних ідей. Нехай вони надихнуть тих, хто присвятить себе будівництву нової Русі, нехай вони відродять і захистять те, що залишилося від чудового світу, який нам пощастило успадкувати.

Текст підготував Олександр Бобко

Маніфест нових правих

Ален де Бенуа, Шарль Шампетьє

(Уривок)

Обставини

Спершу і передовсім будь-яка критична думка береться розглядати добу, в яку вона розвивається. Ми перебуваємо нині в ключовому періоді великого повороту, періоді «міжкоролів'я», з властивим йому головним переломом: кінцем сучасності.

Що таке сучасність?

Слово «сучасність» позначає політичний і філософський рух останніх трьох століть західної історії. Сучасності відпочатково властиві п'ять взаємопов'язаних процесів: індивідуалізація через руйнування старих форм суспільного життя, омасовлення через прийняття стандартизованих способів життя і поведінки, десакралізацією через відступ від великих релігійних оповідей на користь наукової картини світу, раціоналізації через панування інструментального розуму, вільного ринку і технічної ефективності, універсалізації через планетарне поширення моделі суспільства імпліцитно постульованої як єдино можливу і раціонально осмислену, а відтак як найвищу.

Різні філософські школи сучасності, конкуренти і іноді суперечливі в своїх основах, доходять згоди в одному питанні: в можливості існування єдиного та універсального рішення для всіх суспільних, моральних і політичних явищ. Людство осмислюється як сума раціонально налаштованих індивідів, які, маючи за інтерес самого себе, через моральне переконання, симпатію чи страх, приходять до розуміння їхньої єдності в історії. З цієї точки зору різноманітність світу стає перешкодою і все, що відрізняє одну людину від іншої сприймається як зумовлене обставинами чи випадкове, застаріле, ба навіть небезпечне. За тим як сучасність стала не лише сукупністю ідей, але також способом дії, вона намагається всіма засобами знищити укоріненість індивідів в певній спільності, підпорядкувавши їх універсальному способу взаємодії. Найбільш ефективним засобом цього став ринок.

Криза сучасності

Уява сучасності захоплена бажанням свободи і рівності. Ці дві цінності зраджені. Відірвані від спільноти, яка надавала зміст та форму їхнього існування, індивіди, стають віднині підпорядкованими величезним механізмам панування, що їхня свобода залишається формальною. Вони перебувають проти власної волі під владою ринку, технократії та комунікацій без можливості хоч якось впливати на їхній плин. Обіцянка рівності зазнала подвійної поразки: комунізм зрадив її у встановленні тоталітарних режимів найбільш смертноносних в історії; капіталізм тривіалізував її, узаконивши в ім'я рівності найодіознішу економічну і соціальну нерівність. Сучасність проголосила „права" без належного доступу до засобів реалізації цих прав. Вона загострила всі потреби і безперервно породжує нові, зберігаючи до них доступ меншості, породжуючи цих самим розчарування і гнів всіх інших. Щодо ідеології прогресу, яка повинна відповісти на очікування людей, підтримуючи обіцянку кращого світу, то вона зазнає докорінної кризи. Майбутнє постає не прогнозованим, безрадісним, і лякає дедалі більше. Відтепер кожне покоління виступає проти світу своїх батьків. В поєднанні з прискореними трансформаціями стилю життя та його умов, ці випробування новизною призначені на паплюженні батьків та древнього досвіду, породжують злидні замість щастя.

„Кінець ідеологій" вказує на виснаження великих мобілізуючих оповідей, які втілилися у лібералізмі, соціалізмі, комунізмі, націоналізмі, фашизмі і нацизмі. Двадцяте століття передрікало занепад більшості з цих доктрин, конкретним результатом яких були геноцид, етноцид, масові вбивства, війни між країнами і безперервна конкуренція між індивідами, екологічні катастрофи, соціальний хаос, втрата всіх значних орієнтирів. Знищення життєвого світу людини на догоду інструментальному розсуду,

економічному зростанню та матеріальному розвитку, призвели до небаченого досі спустошення духу, поширення тривого через перебування в повсякчас непевному стані, у світі відірваному як від минулого, так і від майбутнього. Таким чином, сучасність породила найбільш спорожнену людську цивілізацію: мова реклами стала взірцем для всього суспільного дискурсу, панування грошей прокладає шлях всюдисущості торгаша, людина перетворюється на предмет обміну в атмосфері злиденної насолоди, техніка полонить життєвий світ добре обміркованою мережею сповненою злочинності, насилля, нетовариськості поширюються у вигляді війни всіх проти всіх і кожного проти самого себе. В цій війні загублений індивід плаває у наркотичних мареннях, стероїдному спорті, віртуальних реальностях, в яких сільські місцевості перетворюються у передмістя жахливих мегаполісів, основою яких стає одинокий індивід в анонімному і ворожому натовпі, в той час як минулі соціальні, політичні, культурні чи релігійні, зв'язки стають дедалі більш невизначеними та нерозрізнюваними.

Ця всезагальна криза свідчить, що сучасність досягла свого кінця, в той самий час, коли універсалістська утопія намагається стати реальністю у формі ліберальної глобалізації. Кінець двадцятого століття вказує на закінчення сучасних часів і входження у постсучасність, яка характеризується послідовністю деяких нових явищ: появою екологічної стурбованості, пошуком якості життя, роль «племен» і «мереж», усвідомленням важливості спільноти, політикою визнання групи, збільшенням міждержавних та громадянськиї конфліктів, поверненням соціального насилля, занепадом усталених релігій, зростанням протистоянням протистояння соціальному елітизму, тощо. Не маючи що більше сказати і констатуючи зростаючу хворобу сучасних суспільств, прихильники панівної ідеології звели до зачаровуючого недійного дискурсу про небезпеку аномальних змін (l'implosion). Аномальних змін, а не вибуху: подолання сучасності станеться не завдяки „великому вечору", але проявиться спалахои тисяч вранішніх зірок, тобто утворенням суверенних звільнених просторів від сучасного панування. Сучасність не буде подолана поверненням назад, але за допомогою певних досучасних цінностей в цілковито постсучасному вимірі. Це ціна такого радикального перезаснування, яке вижене демона соціального безсилля та нігілізму сучасності.

Лібералізм, головний ворог

Лібералізм втілює собою пануючу ідеологію сучасності. Він перший, що прийшов у світ, й буде останнім, що зі світу зникне. Ще з самого початку, ліберальна думка звільнила економіку від моралі, політики та суспільства, в які вона спочатку була вмонтована. Потім, вона зробила з ринкової вартості суверенну сутність всього спільного життя. Прихід „панування кількості" намітив цей перехід ринкової економіки до ринкових суспільств, тобто розширення у всіх сферах існування законів ринкового обміну, увінчаного „невидимою рукою". Лібералізм, з іншого боку, породжений сучасним індивідуалізмом, починаючи із спотвореної антропології, висуває точку зору швидше описову, ніж нормативну, засновану на тому, що одновимірний індивід виводить свої «невід'ємні права» з позбавленої соціальної фундаментальної природи, змушений шукати постійно свій кращий інтерес через відкидання незліченних та не придатних до раціонального обрахунку цінностей.

Це подвійний індивідуалістичний і економічний поштовх супроводжується дарвіністичною точкою зору на суспільство, зведенням його до узагальненої конкуренції, нової версії „війни всіх проти всіх" з метою добору „кращих". Однак, окрім того, що конкуренція, „чиста і досконала", є вигадкою, оскільки за нею стоять владні відносини, вона не говорить нічого про цінність того, що вона добирала: що є гіршим, а що кращим. Еволюція добирає найбільш здатних вижити, але людина не задовільняється лише виживанням: вона впорядковує своє життя в ієрархію цінностей щодо якої лібералізм намірений залишатися нейтральним.

Унікальний характер ліберального панування породив в 19-му столітті законну реакцію у вигляді появи соціалістичного руху. Але він збився на манівці під впливом марксиських теорій. Отже, не дивлячись на їхню опозиційність, лібералізм і марксизм належать одному і тому ж світові, який успадкував думки Просвітництва: той же індивідуалізм, той же егалітарний універсалізм, той же

раціоналізм, той же примат економічного фактору, та ж наполегливість на звільнюючій цінності праці, таж віра у прогрес, те ж прагнення кінця історії. У всіх відношеннях, лібералізм лише реалізував з більшою ефективністю цілі, які він розділив з марксизмом: викорінення колективних ідентичностей і традиційних культур, розчаклування світу, універсалізацію системи виробництва.

Руйнування, спричинене ринком, викликало появу і підсилення Держави-Опікунки. Протягом історії, ринок і держава були проявлені разом. Держава, шукаючи додаткові шляхи опадаткування в неринкових обмінах в середині спільноти, до того не виявлених, робить однорідний економічний простір засобом здійснення своєї влади. Згодом, розмивання спільнотних звязків, викликане посиленням ринкового характеру соціального життя, повернуло необхідність прогресивного підсилення Держави, наділеної обов'язком перерозподіляти речі першої необхідності, щоб згладити слабкість традиційної солідарної відповідальності. Далекі від того, щоб стримати поширення лібералізму, ці державні втручання дозволили йому процвітати, уникаючи соціального вибуху, таким чином, забезпечуючи йому безпеку і стабільність необхідних для нього обмінів. Зворотньо, Держава-Опікунка, яка є нічим іншим, як абстрактною структурою, анонімною і непрозорою розподільчою структурою, яка поширила безвідповідальність, перетворюючи членів суспільства в ніщо інше, як отримувачів субсидій, які не шукають виходів для подолання ліберальної системи, але тільки безмежного розширення своїх прав без жодної на те віддачі.

Нарешті, лібералізм тягне за собою заперечення специфіки політики, яка завжди містить сваволю рішення і множинність кінцевих цілей. Словосполучення „ліберальна політика" постає як непорозуміння і суперечність у термінах. Прагнучи сформувати соціальний зв'язок, виходячи з теорії раціонального вибору, яка переводить громадянство в сферу корисливих інтересів, вона сходить до ідеалу наукового управління глобальним суспільством, під наглядом технічних експертів *[Світового Банку, Світової Організації Торгівлі тощо — прим. перек.]*. Держава ліберального права, яка дуже часто синонім республіки суддів, вважає, що зможе, одночасно, утриматися від пропозиції моделі доброго життя і прагнути нейтралізувати конфлікти, притаманні соціальній різноманітності за допомогою чисто юридичних процедур, які намагаються визначати, що справедливо, а що ні. Публічний простір розчиняється в просторі приватному, в той час як представницька демократія зводиться до ринку, де зустрічаються дедалі більш обмежена пропозиція і дедалі менше вмотивований попит.
В добу глобалізації, лібералізм не виставляє себе більше ідеологією. Сьогодні лібералізм — це світова система виробництва і відтворення людей та ринків, яка супроводжується гіперморалізмом прав людини. Під цими економічними, політичними, моральними, формами, лібералізм становить центральний блок ідей сучасності, яка добігає кінця. Таким чином, стаючи головною перешкодою на шляху тих, хто хоче вийти за її межі.

Смерть Сучасності

Для того, щоб творити, перш за все, потрібно руйнувати. Це теза з розміщеного нижче французького (але в реальності європейського) Маніфесту європейського Відродження, написаного Аленом де Бенуа та Шарлем Шампетьє 30 років тому і нещодавно перевиданого як книгу Арктос Медіа.

Так що саме мусить бути зруйнованим? Це не марксизм, ба навіть не етнічні рухи, які протиставлялись йому, хоч і були тимчасовими. Важливіше зруйнувати ідеологію лібералізму, проти якої марксизм, а також відповідь на марксизм – фашизм або націонал-соціалізм.

Лібералізм – це ворог: це першоджерело формування зла сучасності і головний елемент прискорення руйнування європейських культур протягом приблизно останніх 30 років.

Маніфест досліджує корені сучасності від християнства. Рух, який визначається індивідуалізацією, масовістю, втратою обрядовості, раціоналізмом та універсалізмом, розглядається, як «нечасте втілення ідей та перспектив, позичених з християнської метафізики, яка поширюється у світському житті після відмови від трансцендентного виміру». Індивідуалізація пов`язана з ідеєю власного спасіння; рівноправні ідеї порятунку однаково доступні для всього людства; прогресивність ідеї, що світ має абсолютний початок і обов`язковий кінець; та універсалізм в сенсі «маніфест явної істини, який чинний для всіх людей і закликає їх до змін». Це означає, що християнство, яке зараз «зводиться до думок про ближнього», має «мимоволі стати жертвою рухів, які запровадило». Дійсно, «в історії заходу, християнство стало релігією поза релігією».

На думку авторів

«Різні паралельні, і часто суперечливі філософські школи сучасності, сходяться на одному: існує унікальне та універсальне рішення для усіх соціальних, моральних та політичних проблем. Людство – це сума раціональних індивідів, які через власні інтереси, моральні переконання, спілкування або навіть страх, покликані реалізувати свою єдність в історії. З цієї точки зору, різноманітність світу стає перешкодою і всі відмінності між людьми вважаються випадковими або умовними, застарілими або навіть небезпечними. Відтак сучасність – це не тільки сукупність ідей, а і спосіб дії, що намагається всіма можливими методами вирвати людей з окремих громад для їх об`єднання. На практиці, найбільш ефективний для цього засіб – ринок».

Однак, сучасність мертва. Їй більше нічого сказати, вона виживає як зомбі, приречена на нескінченне утвердження, переробку, уточнення і навіть пародіювання себе. Насправді, пост-модерн не є рухом після сучасності. Він скоріше є сучасністю на апараті штучної підтримки життя.

І це зрозуміло, тому що в мистецтві ми можемо тлумачити пост-модерновий рух, як капітуляцію, як визнання сучасною творчістю поразки. Хіба він не зводиться до стилізації, колажу, само-пародії, скептицизму, іронії та «мовних ігор»?

Кажуть, що гроші – коріння всього злого. Звісно, в стародавні і середньовічні часи грошей не вистачало для функції «всепоглинаючої переваги», якими вони стали в епоху сучасності, під час якої гроші — це міра всіх речей, і в якій ринкова вартість – це часто основний чинник, що визначає, що буде зроблено, а що – ні. Чи не випливає з цього, що з тих пір як економізм є побічним продуктом сучасності, а сучасність – побічним продуктом лібералізму, – вони справді є одним і тим же – тобто, лібералізм є коренем всього зла?

Європейське Відродження

Після визначення джерела проблеми, маніфест продовжує пропонувати систематичні уявлення про людину і світ, контрастуючи погляди «Нових правих» із сучасними. Де Бенуа та Шампетьє протиставили природну людину (з точки зору «Нових правих») абстрактній людині сучасності; контекстну людину протиставили універсальній; суспільство рідних і близьких – суспільству індивідів; політику як мистецтво – політиці як бізнес-операції; економіку для задоволення потреб людини – людям для задоволення потреб економіки; індивідуальну мораль – загальноприйнятій моралі; технології для людей – людям для обслуговування технологій; розмаїття – універсальності; інтеграцію трансцендентного і матеріального – ізоляції в абсолютно різних сферах.

Іншими словами, для «Нових правих», людина є або була задумана як природна істота, яка поєднує біологічне з соціальним, інтелектуальне з духовним; яка існує в специфічному соціальному, географічному, сімейному та історичному контексті, який визначає її мораль, особистість та походження, або коли людина з`явилась; яка також існує в світі людей та моралі і утверджується у різноманітності форм; яка є частиною Всесвіту, де матеріальне і трансцендентне складають ціле, у якому людина і матеріал набувають сенсу через трансцендентне.

Це контрастує з сучасною концепцією людини як абстракцією, яка скрізь однакова і починає життя з чистого аркуша, повністю піддатлива, і яка існує в узгодженому суспільстві (що не більше,

ніж набір економічно вмотивованих людей, які переслідують свої раціональні інтереси та загальноприйняті моральні переконання), в чисто матеріальному світі (який ставав все більш просунутим технологічно і все більш ефективним економічно), і де історія закінчиться, як тільки держава ліберальної демократії, соціальної та економічної рівності, загальної освіти, і світськості будуть досягнуті.

Виділивши різноманітні світогляди, третя частина Маніфесту описує політичні позиції різної сучасної тематики. Більшість рубрик говорять самі за себе:

Проти байдужості та знищення, за чіткі та потужні ідентичності;

Проти расизму; за право відрізнятися;

Проти імміграції; за співпрацю;

Проти гендерного упередження; за розрізнення статей;

Проти Нового Класу; за автономію знизу догори;

Проти якобінства; за федеральну Європу;

Проти деполітизації; за зміцнення демократії;

Проти продуктивності; за нові форми праці;

Проти безжалісної гонитви за поточною економічною політикою; за економіку, що слугуватиме народу;

Проти гігантизму; за місцеві громади;

Проти мегаполісів; за міста за шкалою людяності;

Проти неприборканої технології; за комплексну екологію;

За незалежні думки і повернення до обговорення ідей.

Маніфест формулює «право на відмінність», в дійсності виражене необхідністю дискредитувати рівність як абсолютне моральне благо і акцент. В свою чергу, моральне благо різноманітності – бути різними, особливими, унікальними та/або членами одного з безлічі походжень або категорій, заснованих на чіткій і потужній ідентичності.

Щодо расових відносин, «Нові праві» вбачає расизм як наслідок лібералізму: ствердження, що люди є ідентичними від їх приналежності до групи чи спільноти, які об`єднуються задля визнання своєї унікальності; ліберальна модель гігантського відкритого суспільства, імміграція, космополітизм і тотальні метрополії, населені еквівалентними і взаємозамінними людьми, являють собою посягання як на індивідів, так і на суспільства, які потім воліють захиститись від розвитку расизму. Таким чином, анти-расизм викликає расизм. Причина проста: якість і рівність діаметрально протилежні, і, в цілому, є взаємовиключними. Якість, вища чи інша, є настільки важливою, наскільки ми вважаємо її такою. Вища якість більш цінується, ніж середня. Чим більше відмінностей у якості, тим більше застарілою є річ, і чим старішою є річ, тим вона цінується більше, ніж звична. Але для рівності треба знищити якості і відмінності, щоб зберегти тільки те, що є загальним для всіх. Таким чином, прагнення людської рівності – це як руйнування людських цінностей через стирання ментальності ("раси не існує"), так і активна політика (прогресивне оподаткування). Ось що найбільш неприйнятне у ліберальному світогляді. Хіба дивно, що «непаразитичний» народ реагує негативно, коли стикається з наслідками ліберальної політики?

Замість того, щоб вважати, що всі люди рівноцінні і взаємозамінні, що вони чисті аркуші, на яких може бути написано все, що соціальні інженери вважають технічно і економічно ефективним, «Нові праві» передбачає визнання різниці між людьми чи людської різноманітності; вона передбачає переваги окремих осіб і груп для побудови системи відмінностей. У цій моделі головне не імміграція, а співпраця між різними, автономними співтовариствами відповідно до їх спеціалізації. Розмаїття, в уявленні егалітаристів, не відбулося, тому що прийняття останніми рівності означає, що вони не можуть визнати, що не може бути різноманітності (і, отже, значущих культурних обмінів або збагачення) без виразності та самостійності. Егалітарист, який сповідує різноманітність, суперечить сам собі.

Ті ж принципи застосовні і до статі: сучасний фемінізм – це девальвація жінки, кардинальна протилежність тому, чим він мав би бути. Питання про фемінізм неминуче пов'язано із сучасною одержимістю виробництвом.

У ліберальному світогляді все матеріальне, отже єдиний спосіб стати більш цінним – через виробництво і постійне збільшення продуктивності. Цей матеріалізм означає, що ми в кінцевому підсумку житимемо в світі, де «ніщо не має значення, але все має свою ціну». Іншими словами, прогресивний світ більш доцільний, чим більше продукції руйнує вартість через масовість, стандартизацію і максимізацію прибутку. Це не збіг, що реклама оточує нас усюди і що магазини переповнені блискучими, нічого не вартими, погано зробленими речами, які псуються протягом декількох годин після їх покупки.

Суспільство, що фокусується на продуктивності, і, отже, на економічному зростанні, (де його

продуктивність визначається на основі валового внутрішнього продукту, де ефективність політики вирішується на основі її впливу на економічне зростання) є суспільством, чиє розуміння цінності є однобічним, таким, що прирівнює цінність до ринкової вартості, тим самим ігноруючи всі інші джерела оцінки. У такому суспільстві, естетичні, духовні, інтелектуальні цінності або не існують, або є рідкістю через суворе підпорядкування ринковій вартості. Якість життя страждає, тому що час і енергія спрямовані на максимізацію продуктивності та економічне зростання. З цього випливає, що будь-якій пост-ліберальній моделі доведеться визнати решту форм вартості, і, тому, не працювати винятково як бізнес.

Алекс Курмаджич

Софія Каневська, переклад з англійської

Переходи суверенітету

Суверенітет – можливість втілити остаточне рішення. Ліберальне зволікання чіткості пов'язане із класовим усвідомлення необхідності додаткового простору переговорів у кризовій для себе ситуації (К. Шміт, Е. Юнгер). Глобальний розвиток капіталізму сьогодні остаточно ставить питання про ліквідацію національного суверенітету як перешкоду становленню світ-системи та Імперії (І. Валерстайн, М. Хардт). Вільний для корпорацій світовий ринок повинен гарантувати для власників та управлінців можливість безперешкодно розподіляти та розміщувати капітал. Формування чистого права для потреб глобалізації (Г. Кельзен) проблематизує поняття суверенітету для антиглобалістський та національних рухів.

У основоположника теорії суверенітету Ж. Бодена суть поняття проявляється у виключному, межовому випадку: «суверенітет є абсолютна і безперервна влада держави». Побудова у межах національних держав монолітних суспільств на тяглій з минулого автентичній культурі створила замкнуту на собі колективну свідомість. Вершиною їх порядку була і є держава. Для сім'ї і громадянського суспільства вона є сила і притаманна їм ціль (Гегель).

Академічна дискусія про суверенітет національних держав має два джерела: справді певні об'єктивні юридичні підстави, як гуманітарні інтервенції, міжнародне кримінальне право тощо, але однак і умисну доцільну інтерпретацію про занепад такого суверенітету. Ультралівою є позиція, що суверенітет знімає через упокорення низового бажання людей любові протистояння із згори впорядковуючою владою. Малі соціальні групи у складі своїх суспільств протистоять іншим суспільствам у розподілі ресурсів планети. І їхній внутрішній порядок не походить від одиничних членів, а з культурного та історичного спадку та осмислених духовних надіндивідуальних засад.

Гуманізм врешті починає занепад Європи і людини та переходи суверенітету. Адже у фантазіях індивідуалістів особа суверенна, а в дійсності її підпорядкування адміністративним і культурним машинам Сучасності анонімне і повне. Для звільнення від них маса (як розрізнена множина приватних осіб) за допомогою національного суверенітету повинна бути повернута у простір автентичної для неї культури і її відтворення. Націоналізм унеможливлює постання маси, чого вимагає світовий капіталізм.

За останній час стали помітними дві стратегії розчинення національного суверенітету. Його частину втягують наднаціональні організації за допомогою передачі їм національних повноважень або прийняттям актів глобального права у простір національного. З іншого боку – через громадські організації, створені відфільтрованими у результаті омасовлення нації стандартизованими особами. Не дивно, що США і ЄС в Русі фінансують обидві стратегії переходу суверенітету.

Перешкода – таким є сучасне постмодерне сприйняття держави. Воно характерне лібералам та лівим. Вони одностайні в тому, що вона повинна бути подолана задля скасування ідеї укоріненої цілісності на поталу різнорідній масі, ідеї особистості на поталу індивіду. Остання не може, зрозуміло, включати територіальність, історичну спадковість, етнічно-расову ідентичність, опертя на релігію.

Верхній рівень пов'язаний із становленням Імперії. представлений правом міжнародних організацій оголошувати надзвичайний стан і проводити гуманітарні інтервенції, вимогою відкритих кордонів і вільного переміщення трудових ресурсів, ідеологією прав людини і конституційним порядком держав на її основі, боротьбою проти світових релігій і національного відродження, розривом біологічної статі і соціальної ролі за допомогою поняття «гендеру» тощо. США й інші країни Заходу стали організаторами і гарантами тривалості війни проти національного суверенітету та за прискорення розчинення суверенітету.

Нижній рівень представлений індивідуалізуючим екстремізмом ліволіберальних груп та грантоїдних організацій. Їхня основна мета – стати п'ятою колоною у боротьбі із державою як ідеєю, бути авангардом Імперії в атаці на саму ідею цілісної єдності волі народів світу. Саме тому для них притаманне введення у публічний простір ідей диктату меншості над більшістю: відділення церкви від держави замість їх єдності, гомосексуалізму замість здорового способу життя, ювенальної юстиції замість християнської сім'ї, культу порнократії у ЗМІ замість величі і драматичності кохання, толерантності замість гостинності, мультикультуралізму замість свободи народів.

Сучасність в інтересах глобального капіталізму намагається відібрати повноваження здійснення політичних рішень у націй. Вона позбавляє будь-якої автономності поняття форми правління, адже

серйозним розглядає тільки питання суверенітету. Суспільствам вона залишає тільки декор від самостійності рішень та вчить перебільшувати ціну місцевого самоврядування. Plentitudo potestatis – відома істина життя суспільств – викрадається за межі досяжності їх волі.

Вирішити кризу суверенітету можна за рахунок децизіонізму – революційного рішення –остаточної політики. Адже формальне право кодифікованих норм не здатне зчистити із себе плісняву накинутого згори рішення Імперії розчинитися. Щоб врятувати Конституцію, треба її зупинити. Розгорнутий у відчуття несправедливості суверенітет постає як туга за свободою свого суспільства, де можливість приватного життя і розвитку розглядається виключно через відновлення прав народу на власні мислення і дії. Де політика є особистою справою.

Революційність остаточної політики полягає в усуненні існуючого порядку своєю акцією (К. Шміт). На його місце необхідно поставити конституцію істинну. Таку, яка вважається такою в силу рішення відповідального політичного руху. Оскільки такого конституційного ладу ще немає, то план докорінних змін є нічим іншим як революційним футуризмом, необхідним для перезаснування відносин влади у суспільстві. Таким чином перехід суверенітету держави можна завершити не у порядку постмодерної Імперії, а в оновленні держави через втілення установчої влади (pouvoir constituant) або усталаддя. Суспільство своєю основою може вважати саму себе або зовнішній порядок Імперії та її агентів. У першому варіанті воно здатне себе переосмислювати і перегруповуватися, таким чином реагуючи на виклики Сучасності відновленим із самої себе суверенітетом. У другому – суспільство перетворюється на поживний матеріал для глобального капіталізму і востаннє нагадає про себе світові сумним криком перетравлюваної жертви.

Переходи суверенітету для Русі постають у форматі або-або – Життя або Смерті.

Юрій Ноєвий

Африка

-дно глобальної системи

Африка – континент, який став прикладом світових проблем: голоду, воєн і корупції. В останні десятиліття багато впливових організацій світового рівня закликають допомогти цьому втіленню негативних рис Третього світу. Однак попри частковий успіх одних проблем, на зміну їм приходять інші. Чому так виходить? Для вибору адекватного виходу з криз, слід чітко окреслити їх глибинні передумови, які необхідно змінити. Основні чинники нестабільності лежать на поверхні. Два головні з них – ідеологічна заангажованість західного суспільства та меркантильні інтереси лобістських бізнес-груп, які не зацікавлені у конструктивних реформах африканських суспільств.

В Африці найбільше виражена негативна спадщина колоніальних імперій. Якщо в Азії існували розвинуті державні утворення, адміністративний поділ яких часто зберігався у колоніальних формах, то в Африці європейські країни 19 ст. в основному ділили території за географічними чинниками зручності доступу до ресурсів. Європейці не зважали на культурні відмінності різноманітних племен (навіть ранньодержавних утворень), утворивши систему розірваних народів – коли один етнос проживає на стику трьох-чотирьох держав. Звідси і проблема "трайбалізму" – політична боротьба йде між представниками племінних груп. Однак саме поняття "трайбалізму" вже некоректно застосовувати – оскільки багатомільйонні осілі етноси вже не є племенами (з безпосередніми квазіродинними зв'язками), а перейшли на вищий рівень. Сучасна конфліктність – результат пробудження національних ідентичностей, які на Заході таврують "племінними пережитками". Визнання процесів модерного націєтворення (співмірних з Європою 19 ст.) поставить питання про штучність кордонів, що є основою сучасного глобального режиму (хоча реальність бере своє – після прецеденту Косова таки пішли на визнання Південного Судану в 2011). Домінуюча стратегія на підтримку проектів політичних націй демонструє крихкість суспільного миру. Краще з проблемою справляються адекватні авторитарні режими, що дотримуються паритету в етнічному представництві – після демократизації за ліберальними зразками конфліктуючі еліти посилюють етнічні ідентичності. Однак більшість зважених політик все-таки зазнали краху, особливо після 1990 (погіршення рівня життя після втрати альтернативи капіталізму, що розв'язало руки транснаціональним корпораціям).

Поряд з цим, на етнічний фактор накладається домодерний світогляд, втілений в належності до релігійних спільнот, що включають до глобальних цивілізаційних структур. Головна боротьба йде між ісламом та християнством (місцеві вірування слабнуть, їх прихильники підтримують здебільшого християн, що не такі фанатичні). Поряд з Суданом характерний приклад – Нігерія. 140-мільйонна держава включає десятки локальних етнічних спільнот, що подекуди контролюють свою територію, привласнюють доходи за видобуток нафти. Багато цих народів мали власні держави за середньовіччя, зараз борються за національне визволення (в 1970-х декілька років існувала повноцінна держава Біафра). Однак їх об'єднує ширший фронт протистояння ісламської Півночі та християнського Півдня. Деконструкція Нігерії, як і багатьох подібних країн за прикладом Судану, принесе мир її народам та можливість економічного зростання.

Внутрішні проблеми посилює зовнішнє втручання. Значною мірою перманентна нестабільність вигідна економічним агентам Заходу. Африка – джерело багатьох мінеральних ресурсів, рідкоземельних металів, нафти. Однак продаються вона за мінімальними цінами. Більше того, ТНК світового рівня на нестабільних територіях (які центральний уряд не в змозі контролювати) створюють наймані армії, самі контролюють процес виробництва. Звісно, рівень зарплат чи соціальних гарантій для місцевої найманої праці мінімальний. Це частка світового процесу виведення виробництва у Третій світ, де менша вартість робочої сили. Головний механізм захисту від державного втручання – корупція. Африканські лідери більшу частину прибутків чи навіть міжнародної допомоги витрачають на особисте споживання, будуючи казкові вілли та імпортуючи розкішний автопарк. Аналогічно хворіють хабарництвом середні та нижні ешелони чиновницької

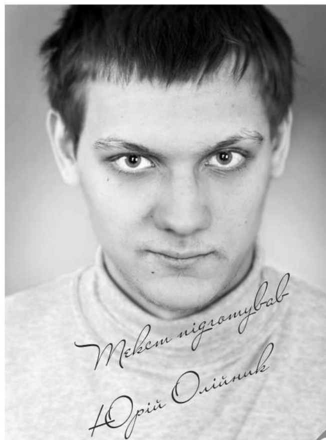
вертикалі. Така безвідповідальність перед населенням – наслідок як відсутності загальнонаціональної ідентифікації (а не лише зі своєю етнічною групою), так і ефемерності демократичних інститутів, які фактично прикривають чергову диктатуру.

Однак навіть більш відповідальні перед майбутнім режими не здатні опонувати транснаціональному капіталу. Їх завжди можуть звинуватити у відсутності ринкових реформ, згортанні демократизації і т.д. З іншого боку, поширена практика (особливо у дрібних державах біля Гвінейської затоки), коли "дискримінована" урядом західна компанія спонсорує контреліту, надає фінансову і збройну підтримку повстанцям (здебільшого представникам іншого етносу, що перманентно утримують напіввійськові формування). Влада змінюється і новий режим компенсує витрати компанії, надаючи більше преференцій. Нестабільні уряди бояться різких заходів, оскільки в них завжди зберігаються конкуренти.

Ще один механізм впливу – контроль за продовольством. В ряді регіонів (особливо напівпустельних – Сахель, Африканський Ріг) все частіше виникають посухи, зростають біженці. Однак і в більш родючих землях, де рівень сільського господарства технічно недорозвинений, трапляються неурожайні роки. Тоді, прикриваючись гуманітарною допомогою, з розвинених країн ввозять продовольство (особливо з США), що продають за заниженими цінами. Відповідно місцеві фермери розорюються, і недостаток врожаю стає перманентним. Місцевим елітам не цікаво вкладати довгострокові інвестиції в харчове виробництво, оскільки експорт необробленої дає прибуток відразу. З часом країна потрапляє в залежність від імпорту продовольства, і змушена коригувати політику відповідно до побажань еліт Заходу (формально ознак демократизації, фактично – вільний і дешевий доступ ТНК до сировини).

Після 2000 африканські режими знайшли певне поле для маневру, здатне компенсувати тиск Європи та США. Це – Китай, який розпочав планомірну експансію. Пекін пропонує дешеві кредити та не чекає якихось реформ всередині режиму. Особливе зацікавлення до нафтових покладів – багато вивозиться з Судану (саме тому КНР неодноразово блокувала санкції проти президента Омара Башира, якого звинувачували у геноциді). На півдні і в центрі континенту КНР будує інфраструктуру, залізниці, навчає місцеві кадри в Шанхайському університеті. Європа занепокоєна тенденціями – ще в 1990-і майже офіційно розглядали Африку як сировинний придаток Європейського Союзу. З 2006 ідуть спроби реформувати африкано-європейські відносини, однак зі слабким результатом. Здається, зараз ставка на більш силовий захист сфери інтересів – особливо на фоні Арабської весни. Агресія проти Лівії мала наслідком заміну китайських фірм (що співпрацювали з Каддафі) на італо-французькі, підтримані новим режимом. Однак і Китай після укріплення демонструє неоколоніальний підхід. В Замбії, де китайці фактично контролюють 70 % мідних шахт (основного джерела бюджету), прокотився ряд страйків, викликаних низькою заробітною платою та недотриманням безпеки на виробництві. Це одна з найстабільніших країн – про роботу китайських фірм на нестабільних територіях мало відомо (як і європейських та американських корпорацій).

Залишається проблема корумпованих урядів, які не зацікавлені в інвестиціях у майбутнє, бо чудово усвідомлюють свою ефемерність, прагнучи швидше збагатитись. Ситуація генерується етнічною конфліктністю, і сприяє ослабленню перед глобальними економічними силами – байдуже, Заходу чи Китаю. Структуризація нових націй, а відтак тотальна зміна кордонів – засіб, без якого неможливе довготермінове налагодження прогресу. Однак світові гравці прагнуть зберегти статус-кво, їх підтримують теоретики "політичних націй" в межах існуючих кордонів. Швидше за все, з такими підходами проблеми залишатимуться актуальними надовго.

Криза – атрибут демократії

Перше, що спадає на думку, коли думаю про демократичний устрій – це фраза про те, що навіть кухарка може керувати державою. Як це стосується демократії, адже вислів належить до спадщини не надто демократичного, на перший погляд, політика? Що таке демократія, як не обрання простою більшістю голосів того чи іншого кандидата? А тепер подумаємо, який рівень політичної культури більшості наших співгромадян, які мають право обирати. Некомпетентним виборцям, які знають про політику лише з замовних наклепів, що ними годують мас-медіа, надано права обирати тих, хто ними керуватиме. Звісно, за високої компетентності й обізнаності виборців така ситуація сприяла б обранню найбільш компетентного й обізнаного кандидата, що відповідатиме критеріям, які висувають до певної посади такі виборці. Проте в нашому суспільстві годі на таке сподіватися. Коли куховарка обирає – вона обирає того, хто відповідає запитам куховарки – іншу куховарку.

Через те, що більшість виборців некомпетентна, й не в змозі визначити, хто з кандидатів є найбільш адекватним, висуваються на перший план ірраціональні критерії, які врешті-решт можна звести до суто інстинктивних. Згадую теорію академіка Б. Поршнєва, який писав про первісний, майже інстинктивний розподіл людиною оточення на «своїх» і «чужих». Свої – це найближче оточення, до якого людина належить, яке вона вважає оптимальним та еталонним. Звісно, ті, хто належить до іншої групи, є чужими та неправильними вже через те, що вони роблять не так, як свої – живуть інакше. При цьому первинний розподіл починається не з протистояння «ми – вони», а з альтернативи «він – ми».

Дійсно, не виникає навіть питання, чи є «ми», доки не з'являється хтось не такий – своя група здається єдиною можливою, вона охоплює все людство, дане в досвіді. При зіткненні з чужинцем, крім ворожості до нього виникає також осягнення кордонів своєї групи та бажання ці кордони захистити. Якщо в первісному суспільстві це могли бути буквальні кордони території племені, то зраз такими кордонами виступають ціннісні орієнтири. Коли бачимо когось, хто не ставить на перше місце наші цінності, виникає бажання позбутися його, незважаючи на політичний хист і досвід. Це тим простіше, що хист і досвід, компетентність кандидатів є доволі сумнівними, і єдиний критерій, за яким голосувати за когось із них варто – це якраз світоглядні та ціннісні позиції.

Тут руська демократія робить ще один крок від добробуту громадян – замінює критерії з політичних на психологічні. Тому ми зможемо жити спокійно, але не з огляду на майбутнє, а з огляду на минуле. Тобто ми робимо вибір, який має підтвердити наші світоглядні позиції, але не забезпечує будь-якої впевненості в майбутньому. Я завжди думав, що вибори мають привести до влади політичну силу, яка в змозі налагодити процес розбудови держави та вгамувати нездорові пристрасті. А світоглядне виховання можна залишити релігійним організаціям. До речі, в них нема такої дикої демократії, як у світському суспільстві – в релігійних спільнотах вирішують, здебільшого, ті, хто більш компетентний, кому згори дана влада, а не знизу. Релігійна спільнота знає, що внизу є пекло, а нагорі – рай. Надання влади знизу нагадує пекло своїми наслідками, такій владі неможливо вірити. Навіть якщо певні проблеми вирішують демократично, право голосу мають ті, хто достатньо обізнаний у справах власної релігії. Демократичний виборчий процес передбачає вільний доступ до урни для всіх, хто може ходити, без будь-якого адекватного цензу. Так було й раніше, коли певний ценз був. Що таке фінансовий ценз? Заможна куховарка обирає заможну куховарку. А куховарка, яка досягла певного віку, звісно, обере куховарку, яка не молодша за неї, проте й не набагато старша.

Остання людина, яку не можу не згадати, – це цікавий політичний мислитель Бідія Дандарон. Він висував концепцію суспільної карми, яка дарує суспільству керманичів, на яких воно заслуговує. Руське суспільство отримуватиме таких кандидатів у президенти, як Янукович і Тимошенко, до того часу, поки не складеться достатньо високий рівень політичної культури, щоб суспільна карма винесла на перший план інших кандидатів. Коли виборці навчаться обирати не за суто психологічними ознаками, за принципами регіональної ідентичності, а на політичних засадах та за політичними критеріями – з'являться кандидати, ЗА яких, а не ПРОТИ яких можна буде голосувати. Адже відома й дуже поширена позиція, що пропонує голосувати за кого завгодно, крім чужинця, навіть якщо цей хто завгодно не є більш гідним політиком, і навіть є неприємною людиною. Поки ж ми матимемо не лише президента, що обраний на емоціях, а й відповідних кандидатів, яких можна обирати лише на емоціях та інстинктивно, затуливши носа та опустивши очі.

Текст підготував
Руслан Халіков

Права (неіснуючої) людини

Основою юридичного мислення Сучасності є ідеологема прав людини.
Права людини – важлива складова сучасного ліберального екстремізму.
У їхній основі – абстрактний індивідуалізм.

Треба пам'ятати, що ПЛ – це проект Заходу.
Він спрямований проти різноманіття рас і народів на Землі.

Одноденний крок до Великої України

Рецензія на книгу Майкла Вінча "Одноденна держава": свідчення англійського очевидця про події Карпатської України

Андрій Волошин

Нещодавно відбулися урочистості з нагоди проголошення 15 березня 1939 р. незалежності Карпатської України. До річниці події було видано спогади британського журналіста Майкла Вінча "Одноденна держава". Книга дає нагоду українцям познайомитися із зовнішнім поглядом на частину нашої визвольної боротьби. Автор легко і цікаво розповідає про політичну атмосферу та настрої тогочасної Карпатської України. Ось одне з його вражень в перший день приїзду:

«Маленький ресторан був потішним. Меню, написане по-українськи, неможливо було прочитати. У кутку гарний, але гучний оркестр грав танцювальну музику та українські мелодії; в той час члени Січі... вітали одні одних ... гаслом "Слава Україні!". Видається, що ми попали одразу у вир подій».

Маленька, дуже маленька Карпатська Україна сприймалась тоді українцями як шанс побудови Великої України. Не зважаючи на велику кількість зовнішніх та внутрішніх ворогів, Карпато-Українська автономія успішно почала свою розбудову. Читаючи книжку, не можна не розділити хоча б на мить оптимізм і впевненість засновників та оборонців Закарпаття. Тоді українцям було набагато важче, ніж зараз: бракувало і кваліфікованих кадрів, і коштів, була відсутня і зовнішня підтримка. Тепер у нас є держава, з такими кордонами, про які на той час можну було б лише мріяти. Ентузіазм тогочасних українських лідерів, їхній патріотизм вражають. Вони ті люди, з яких варто брати приклад.

Майкл Вінч багато мандрував Карпатською Україною, бував і на угорському та польському кордоні. Попри те, що особливих симпатій до українців у нього не було, він не заперечував необхідності побудови українцями своєї держави. Він згадує і про існування польських терористів, і про ворожість чехів, а особливо поляків та угорців щодо українців. Такі думки, приходять йому в голову після розмови з жандармами на кордоні:

«Було цікаво усвідомлювати, що тут, по цей бік кордону, сиділи чехи, по той бік – поляки, причому і перші, і другі захищали народ від сусідів, від яких народ захисту не хотів, оскільки українці по обидва боки кордону хотіли лише одного – щоб цей кордон зник».

Автор наводить приклади пронімецьких настроїв серед українців. Це не дивно, бо шукати союзників – це природна річ. Ні чехи, ні поляки, ні угорці не могли ними бути. Адже всі вони хотіли зробити Карпатську Україну своєю територією. Вплив Німеччини в світі зростав, а конфлікти Німеччини з чехами та поляками відповідно й сприяли зростанню німецьких симпатій серед українців. Адже, як кажуть, ворог мого ворога – мій друг.

Після проголошення незалежності керівництво Карпатської України чекало відповіді від німців. Однак її не було. А своїми силами українці не змогли захиститись від краще озброєної, чисельнішої угорської армії.

В кінці березня Майкл Вінч зустрів одного з найвищих українських діячів в Братіславі: *«Коментуючи долю Карпатської України, він сказав: "Такий поворт подій, звичайно, був для нас ударом. Але Карпатська Україна за своєю суттю ніколи нічого не означала для нас. До самого кінця вона була лише засобом. Ми були зацікавлені лише в ідеї Великої України – і ця ідея все ще жива"*.

Цими словами книга завершується. А сьогодні – вже в інших умовах – боротьба за Велику Україну продовжується.

Білоруський Сівер

«Сівер» – хороший приклад колективної роботи молодих науковців. Це тематичний альманах, основною його темою є традиціоналізм (світогляд і соціально-філософський напрямок, що відстоює збереження культурних, соціальних, історичних чи релігійних традицій) та традиціоналістичний світогляд.

Основна ж ідея «Сівера» як свідчить сама назва (в перекладі з білоруської – північ,північний вітер) полягає в «ідеї півночі». Антична міфологія відсилає нас до північної Гіпербореї як прабатьківщини цивілізацій. Європейська північ – це регіон, де розвиток людської культури пов'язаний із саможертовною боротьбою, де сформувався характерний тип людини – підкорювача,борця, переможця. «Велика північ» випромінює силу, що творить цивілізації. Полюси цивілізацій таким чином уявляються розташованими за віссю північ - південь (замість звичної полярності «захід - схід»).

Особлива увага на сторінках «Сівера» приділяється історико-культурним дослідженням регіону ВКЛ (Великого князівства Литовського – середньовічної держави, що об'єднувала території балтійського регіону), місцю прибалтійських та слов'янських народів у розвитку Європейської цивілізації.

Творці «Сівера» стверджують, що їх альманах присвячений не просто спогляданню та осмисленню історичної спадщини, але наближенню нової епохи, наступної віхи історії, де прадавній «північний» орієнтир набуде нового вирішального значення у розвитку людства.

В альманасі «Сівер» зібрані наукові та науково – публіцистичні статті авторів з Білорусії, України, Великобританії, Австрії, Німеччини, Італії. Ці статті так чи інакше стосуються «ідеї півночі».

Матеріали альманаху торкаються історичної, етнокультурної, цивілізаційної, релігійної та філософської проблематики, також містять нариси з біографії видатних (в контексті визначеної тематики) осіб, рецензії на твори мистецтва та літератури. Статті надруковані російською та білоруською мовами.

Завдяки «Сіверу» я мав задоволення ознайомитись з якісними та змістовними матеріалами. Варто усвідомлювати, що робота над таким альманахом – вагомий внесок у розвиток традиціоналістичної парадигми, створення достойної теоретичної альтернативи у поглядах на світ, його історію та прийдешнє. Альтернативу, в умовах засилля ліберального дискурсу та його ідеологічного диктату. Саме тому я був би радий отримати і прочитати наступні номери альманаху «Сівер».

http://siver.by/

Текст підготував
Руслан Лубинський

В НАСТУПНОМУ НОМЕРІ

Ворог Свободи. Критика лібералізму

National